

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno kruno** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Slovenski možje in mladeniči!

Samo nekaj dni nas še loči od III. vse-slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. Kakor je razvideti iz naznanil, se bo udeležilo tega važnega zborovanja na stotine vrlih slovenskih mož in mladeničev iz Štajerskega. Danes ob zadnji uri še vabimo tudi tiste, ki se še dosedaj niso oglasili. Pridite, ne bo vam žal. Kdor le količkaj utegne, naj pohiti v nedeljo 26. avgusta v Ljubljano.

Poseben vlak na katoliški shod iz Maribora ne bo vozil, ker je vposlalo premalo udeležencev naprej denar. Južna železnica namreč zahteva gotovo svoto že v naprej. Udeleženci se naj vozijo z vlakom, ki odhaja iz Maribora v nedeljo 26. t. m. ob 5:35 zjutraj.

Kakšen namen ima katoliški shod? — Katoliško zavest, katere tako silno manjka v javnosti, naj se s tem poživí in okrepi, odločni in zavedni naj se utrdijo, omahljivim zbistre pojmi, da premagajo strah pred ljudmi in stopijo v vrste naših bojevnikov. In naši

nasprotniki ter sovražniki naj vidijo, koliko nas je! Prišli bodo vrli katoliški slovenski možje in mladeniči od vseh krajev naše mile slovenske domovine. Od obali Jadranskega morja pa gori do temnozelene Mure na severni meji slovenske domovine bitele bodo navdušene množice v belo Ljubljano. To bo torej res vseslovenski katoliški shod! Spoznali se bomo tako med seboj in se drug pri drugem marsikaj naučili. Združili se bomo medseboj še tesneje, da tvorimo tako eno celotno nepremagljivo armado v boju za vero in narod, cerkev in domovino.

Letošnji katoliški shod bo posebne važnosti. Obravnale se bodo na njem narodne, verske in gospodarske razmere našega ljudstva. Mili naš narod, mal sicer po številu, a bogat vsled naravne krasote svoje domovine, se mora za isto kruto boriti z zunanji in deloma tudi notranji sovražniki. V takem boju je treba izobraziti junaško krdelo značajnih mož, ki so zmorni, z bistrim umom in z neomahljivim prepričanjem braniti pravi narodni blagor in s

tem zagotoviti ljudstvu srečno, zlato bodočnost. Spoznati razne krivice, ki se narodu godé, opozoriti na nevarnosti, ki mu preté, ter podati sredstva ugodne rešitve. Odlični govorniki, ki bodo na njem sodelovali, nam dajejo zagotovilo, da se bo namen tudi dosegel v polni meri; ono junaško krdelo značajnih mož se bo povečalo in navdalo z ognjenim navdušenjem in brezmejnim pogumom v boju za svete narodne pravice.

Kviško toraj, slovenski možje in mladeniči, na katoliški shod v Ljubljano! Kjer bodo zbrani tisoči zavednih, katoliških narodnjakov, tam bodite častno zastopani tudi Vi!

Bodimo Slovenci!

Štajerskim Slovincem rojaki iz Kranjskega in Primorskega večkrat očitajo, da smo premalo zavedni in prepohlevni! In res je! Človek kar strmi, ako bere, da še je le pred kratkim občina Kokarje v Savinjski dolini dobila na Dunaju pravdo proti deželnemu odboru, ker ni hotela sprejeti njegovega nemškega dopisa. V vsaki drugi

Dobro je molčala.

Žena se je bahala nasproti možu in prijateljicam, da zna molčati kakor grob, če treba. „Meni lahko brez skrbi vsakdo vse zaupa“, je zatrjevala ob vsaki priliki „znam molčati kakor grob“.

Možu je nazadnje ta baharija presedala in sklenil je ženo popolnoma ozdraviti. Kar naenkrat se je pričel kisló držati, vedel se je tako čudno in nekako zmedeno je tudi govoril. Žena je kmalu opazila, da Janezu ni vse po volji in strašno jo je imelo, kaj je vzrok temu. Vedno se je sukala okoli moža in ga nadlegovala z vsemi mogočimi vprašanji. „Kaj pa ti je vendar? Ali ti želodec nagaja? Ali te je kdo razžalil? Ali si morda zgubil denar? Kaj ti je pravzaprav? Jaz ne morem gledati, da se človek tako kisló drži, za božjo voljo povej no“. Ali mož je bil trd, molčal je, da bi ženo tako še bolj imelo.

Obraz pa je bil vsak dan bolj kisel, vsak dan je postal bolj nemiren, sam zase je nekaj mrmral in godrnjal in tako presedel cele ure v kotu sobe sam zasé; ponoči pa se je premetaval semtertja, stokal in tarnal. Ko je opazil, kako pazi žena zlasti ponoči nanj, je vskliknil en večer: „O da bi saj

ubil ne bil!“ Žena je pričela naglas jokati: „Moj Bog, moj Bog, mož je nekoga ubil!“ Janez se je delal kakor bi se bil ravno zbudil in začuden je vprašal: „Kaj pa ti je, da jokaš?“ „Oh za božjo voljo“, je dejala jokaje „kako ne bi jokala; ali si res enega ubil?“ — „Ja; ali nikar ne pravi nobenemu“, je „priznal“ Janez ves žalosten in potr. „To se samo od sebe razume, da ne. Zakaj pa prej nisi povedal; povej no, kako je prišlo tako daleč? Koga pa si ubil, s čim in kako; kam si dejal telo?“ „Druzega ne morem povedati, kakor da sem truplo zakopal za svinjakom.“

Toliko je povedal in nič več ni bilo moč izveči iz njega; molče je vstal, se napravil in se vlekel iz sobe kakor zaznamovani Kajn. Tudi žena je kmalu vstala in šla po opravkih. A glej ga spaka! Ni se še dobro zdanilo, že je prišla sosedka pravit, da je njihova liska dobila ponoči telička še veliko lepšega in postavnejšega kakor je sama. A bistrogledna sosedka je tudi opazila, da je vsa objokana in sedaj je hotela na vsak način vedeti zakaj. Ni ji bilo treba dolgo časa dregati in Janezova žena je pričela: „O moj Bog, moj Bog, saj imam vendar še enega človeka, kateremu lahko brez skrbi razkrijem svoje srce; molčati boš

morala! Pomisli kakšna nesreča me je zadela: moj mož je ubijavec in zakopal ga je za svinjakom“.

„Jezes-Marija“, se je začudila sosedka „tega seveda ne sme nihče vedeti. Zakaj ga pa je, koga in kako?“ „Veš sama ne vem“ je odvrnila nesrečna žena, „veš, molči kakor grob“.

Časih sem slišal, da kar vesta dve ženski, ve potem ves svet, in v tem slučaju se je to tudi uresničilo. Ni preteklo še pet minut, že je bila sosedka pri drugi sosedki in ji pripovedovala strašno novico. Kot primeček je pristavila: „Veš ti si edina, kateri sem zaupala to skrivnost. Saj veš kakšna nesreča bi lahko nastala iz tega; Janeza bi obesili in ona bi morala znoreti od same sramote in žalosti“.

„I seveda, to ni treba še posebej pravit. Saj je jasno kot beli dan, da se mora o tem molčati. Niti besedice ne bom črhnila! Si lahko čisto brez skrbi!“ Ali komaj je sosedka izginila, že jo je težila ta strašna novica kakor skala; morala jo je razodeti sosedki, da si olajša srce. Kdo bi mogel to zadnjo sosedo siliti, da drži ona jezik za zobmi?

Skratka, novica je šla po vasi kakor blisk. Vsak trenotek je bilo pričakovati, da

dvojezični deželi v Avstriji dopisujejo deželni odbori z občinami v njihovem jeziku, pri nas se pa to še niti ni začelo. Kriva je pa tega le naša pohlevnost in recimo tudi nemarnost, da deželni in državni uradi tolikokrat prezirajo naše najnavadnejše pravice.

Pravi blapčevski duh opazujem leto za letom, ko prihajam v domovino, na železnica, da me res srce boli. Tu greši velika večina mojih rojakov od kmeta do duhovne in posvetne gospode, ker ne zahteva niti voznihtov listkov v svojem jeziku. Res žalostno je poslušati, kako se kmet trudi, da pove kako nemško spako namesto lepega domačega imena, kako pravi oče hčerki, ki je že povedala Rogatec, naj reče Rohič. In take dogodbe lahko doživiš v krajih, kjer uradniki znajo prav dobro slovenski. Ni potem čudež, da si upa južna železnica pri nas še nastavlja uslužbenca, ki ne znajo ali pa nočejo znati našega jezika, zaradi česar človek opazuje pri blagajnah večkrat velike zmešnjave in mora služiti nehoté za tolmača. Tu se greši ne samo proti našim pravicam, ampak tudi proti najnavadnejšemu trgovskemu pravilu, ker povsod se ravna prodajalec po kupcu; naši najhujši nemškutarji po mestih govorijo vendar s kmetom slovenski, razpošiljajo slovenska oznanila in „Štajerca“ so osnovali nemški in nemškutarski trgovci tudi zaradi tega, da lahko hvalijo svoje blago. Največ zaslužka južni železnici daje na naših tleh vendar slovenski kmet in sploh ljudje, ki se vozijo v tretjem razredu. Zahtevajte torej povsod, da bo tudi južna železnica sklepala svojo kupčijo z vami v vašem jeziku; uradnik pa, ki noče tega vedeti, se lahko napravi nemogočega v 14 dneh, če bodo ljudje dosledno govorili ž njim slovenski in se pritoževali pri ravmateljstvu. Tukaj si mora vsak sam pomagati, ne pa čakati, da kdo drugi začne ali da nas rešijo poslanci tudi takih nadlog. Kakor v mnogih rečeh, se tudi zaradi železnice preveč pričakuje od poslancev. Znano pa je, da ti mnogokrat nič ali pa le malo dosežejo, ker imajo premalo zaslombe v ljudstvu samem. Tako je imela n. pr. južna železnica že davno pripravljene slovenske napise, ali shranila jih je, ker se jih je branilo nekaj mest in trgov ob železnici, ogromno število drugih občin pa je molčalo.

zgrabi ubijavca roka pravice. In res! prišla sta dva žandarja v družbi dveh drugih s krampi, motikami in lopatami obloženih, da izkopljeta ubitega in primeta ubijavca. Po komisijo so seveda takoj poslali.

Ko je zagledala Janezova žena moža pravice, hitela je v sobo in zavpila: „Tebe, Janez, iščejo, beži, skrij se!“ — „Mene iščejo?“ je prašal mož zategnjeno „saj živa duša ne ve nič. Si pa že zopet izblebetala, ti klepetulja klepetuljasta, pojdi o Veliki noči v turn, se boš ja enkrat naregljala“. Žena je zatrjevala svojo medolžnost in prosila moža, naj taji umor. „Sedaj tako nič ne pomaga, kaj pa vse izregljaš!“ Nadaljni razgovor je pretrgal mož postave, ki je položil ubijavcu roko na ramo in z osornim in resnim glasom dejal: „V imenu postave.“ Med tem pa je pripravil drug žandar verigo in Janez je bil kmalu uklenjen. Nič ni pomagal jok in prošnje žene.

„Ali za božjo voljo, gospod postajenčelnik, kaj naj pomeni vsa komedija?“ se

Tako so tudi občine in okraji v prvi vrsti krivi, da še na železnici iz Celja v Dravograd ni slovenskih napisov, dasi država, ki ima tudi progo Celje—Velenje že več let v svojih rokah, celo na Koroškem spoštuje pravice slovenskega jezika. Kje si zaradi svoje zavednosti toliko slavljena Savinjska dolina?

Mnogo dela je še treba povsod, da štajerski Slovenci ne bodo tujci na domačih tleh. Rodoljubi in društva, občine in okraji, ne zanemarjajte ga! Pred vsem pa se zavedaj vsak Slovenec sam svojih pravic in dolžnosti!

Kratek razgovor o svobodni šoli.

Alojzij Leben.

Leta 1848 se je v cerkvi sv. Pavla v Frankobrodu na Nemškem vršil ljudski shod. Bilo je zbranih okoli 600 odličnih mož nemške dežele. Slavni knez Lichnowsky in general Auerwald sta branila v svojih govorih pravico, red in pravost.

Po dokončanem shodu jezdit omenjena gospoda iz Frankobroda proti bližnjemu mestu Beckenheimu, da bi obiskala deželnega glavarja. Komaj sta prišla iz mesta, kar ju obkolijo oboroženi možje. Napadli so ju zavrato, ter umorili na grozovit način.

Ta grozen umor dveh odličnih mož, zastopnikov ljudstva, se je izvršil v dobi strahovitega brezverstva.

Trupli umorjenih ste bili pokopani v Frankobrodu. Nagrobni govor je imel poznější škof Wilhelm Emmanuel pl. Ketteler. Prostodušno je zastavil vprašanje: „Kdo pa so morilci teh dveh naših prijateljev?“ Govornik odgovori tako-le: „Ne, iz našega blagega, dobrega ljudstva ni izšlo to grozovito dejanje. Njemu veljajo besede Zveličarjeve: Ni vedelo, kar je storilo. Morilci so pravzaprav oni možje, ki se trudijo, da bi izruvali ljudstvu vero na vsemogočnega Boga; to so tisti možje, ki pred ljudstvom zasramujejo in zasmehujejo Kristusa, krščanstvo in sv. cerkev; to so tisti možje, ki netijo upore proti pravici, resnici in značajnosti; morilci so tisti možje, ki delajo sami sebe lažiperoke in malike ter silijo ljudstvo, da se jim vklanja.“

Od tistega časa, ko se je to zgodilo, minulo je že poldrugo stoletje, a besede

veleslavnega škofa Kettelerja pa imajo še dandanes isto veljavo. Tudi dandanes živé možje, ki pred ljudstvom sramotijo Kristusa, krščanstvo in sv. vero. In ti so — socialdemokrati.

Najnovejše in za nas katoličane najvarnejše socijaldemokratsko delovanje je: osnoveitev svobodne šole; in o tej se hočemo nekoliko pogovoriti.

Papež Leon XIII. piše v encikliki od 20. dec. 1888, da zrè z velikim strahom v bodočnost, ker se v šolah verski pouk vedno bolj in bolj omejuje: „V dobi, ko je neobhodno potrebno, da se vcepi v mladostna srca veselje do izpolnjevanja dolžnosti, se vera niti ne omenja.“

Že leta 1867 so socijaldemokrati v zboru v Lausanne naredili program, da se mora vsak verski pouk izbacniti iz šol. Tudi v Avstriji se je socijalna demokracija na zborovanju v Hainfeld 1889 odločno in z zagrizanim sovraštvom uprla zoper versko šolo ter sklenila, da se mora vsako versko podučevanje, kakor tudi vsak verski upliv odstraniti iz šole. To sovraštvó do katoliške šole je tembolj umljivo, ker so voditelji avstrijskih socijaldemokratov večinoma judje, katerim je krščanska vera trn v peti.

Cilji, ki jih zaslednje socijalna demokracija, torej so: Vera se mora izbacniti iz šole, otroci se naj brezversko odgojujejo, po petem letu se naj odvzamejo starišem ter jih naj država kot ajde vzgoji. Šola mora biti napravana proti cerkvi; to se pravi: šolski vodja mora delovati zoper veroučitelja, taka vzgoja izpodrine veronk sama ob sebi. Kaj pravijo krščanski očetje in matere o taki šoli in vzgoji?

To je resnica. Če šola ni več krščanska, potem propade krščanstvo samo od sebe. Kajti šolska soba je ono bojno polje, kjer se odloči, ali bo človeštvo ohranilo krščanski značaj ali ne. V človeštvu sicer ne more popolnoma zamreti krščanstvo, ker Kristus je obljubil svoji cerkvi, da bo pri nji do konca dni. Toda ako pa kak del človeške družbe zanemarija ustanavljati in vzdrževati katoliških šol, je nujna posledica zanj, da se sčasoma izneveri krščanstvu. Šolsko vprašanje je toraj za krščanstvo v človeški družbi velevažno.

(Dalje prih.)

Leopold Volkmer

veseli pesnik Slovenskih goríc.

Ob devetdesetletnici njegove smrti. Po raznih virih nabral Vekoslav H.

Kdor svojih slavnih mož ceniti ne zna, Ni vreden, da je v Slov. goricah doma. Po A. M. Slomšek.

Ako se obrneš od starodavnega Ptujja proti severu, prideš v dobri poldrugi uri na veseli hribček Sv. Urbana. Gotovo te bo mikalo, da si ogledaš na novo okusno slikano cerkev, posebno pa te boste zanimala na zunanji severozapadni strani lepi podobi sv. Cirila in Metoda, kateri stojite obrnjeni proti severu, kakor bi bili na straži proti grmanskim navalom. O da bi le vsi Slovenci skoraj spoznali, kaj sta bila in kaj sta storila ta sveta brata za slovenski rod.

Stopiva par minut dalje proti severu, pa stojiš na Ojstrovcu, na vrhuncu Slov. goríc, od koder se ti v lepih dneh nudi krasen razgled daleč okoli po slovenskem svetu. Proti severu in vzhodu se ti blišči bele cerkvice po lepih Slov. in ljutomerskih goricah, preko katerih ti oko sega blizu

oglasil Janez. „Počaki, boš že dobil komedijo, da boš pomnil!“ se je zadril žandar. „Odgovarjaj na vprašanja in sicer govori resnico, če ne te čaka štrik. Ali si res nekoga ubil?“ „Ja“ je odvrnil Janez z smehljajočim obrazom, ki je moža postave še bolj razburil. — Od zunaj se je čulo jezno marmranje. — „In kam si ga zakopal?“ „Tam zadaj za svinjakom; pod tisto dilo je, samo pazite, da vas ne okavsa“. Novo razočaranje! Ljudstvo bi bilo najraje pobilo tega nespokornega ubijavca —

Šli so kopat. Odstranili so dilo in zastavili na dolgo in široko, a brez potrebe, kajti že pri drugem udarcu so izkopali ubitega — — — petelina! Vsi so okameneli; v tem trenutku pride še komisija — —

Janez se od takrat ni nikoli več pritoževal zoper klepetavost žene, pač je pa časih dejal, da je od takrat skoraj premolčeča.

Lipnice in Radgome. Proti jugu čez Ptujsko polje se veseli oko na lepih haloških hribčkih, čez katere te pozdravljajo hrvaški vrhunci. Proti zapadu pa zeleno Pohorje, v njega znožju obsejano z lepimi vasmami ter više med drevjem s posameznimi hišami; čez Pohorje pa se vzdigujejo koroške alpe. Pač krasen razgled, da moraš nehote vsklikniti: res lepa je naša domovina. Ko se nama oko napase na lepem razgledu, stopiva še par korakov in sva ne urbanskem pokopališču, kjer najdeva na mrtvašnici med drugimi spomeniki priprosto ploščo z napisom: „Leopold Volkmer“.

Letos, dne 4. februarja minilo je 90 let, odkar je zatisnil oči Leopold Volkmer kot veseli pesnik in pisatelj Slov. gor. O njem pišejo nam nepozabljivi vladiki A. M. Slomšek, da naj njegovo ime vsak Slovenec častito izgovarja. Zaslužil je pač, da ga ob 90letnici njegove smrti zopet počastimo in ga s hvaležnim spominom ovenčamo, da spoznamo njegova dela in tako zopet med nami oživi njegov duh za slovenski rod.

Rojen je bil Volkmer l. 1741 v Ljutomeru, učil se je v Varaždinu in Gradcu. V slednjem mestu je bil tudi v mašnika posvečen. Kaplanoval je pri Sv. Ožbaldu zunaj Ptujja od leta 1765, od kar je najbrž začel pesmi zlagati, pri Sv. Martinu poleg Vurberga, pri Sv. Urbanu, v Ptujju in slednjič zopet pri Sv. Urbanu, kjer je dne 4. februarja 1816 umrl. Ni bilo poštene veselice, kjer bi ne bil povsod priljubljeni pesnik Volkmer razveselil družbe s kako kratkočasno pesmico ali pravljico v prijazni domači govorici. Večkrat v svoji starosti je rekel: „Bodete videli, kadar bom jaz umrl, bode gromelo“. In res, sneg je vel in drapal, ko so se šest dni po svečnici ljudje shajali k pogrebu. Ko so pa mrljica vzdignili, je začelo tako grometi, da so se pogrebeci čudili ter se spomnili njegovih besed. Stari ljudje se še radi spominjajo tega prerokovanja, posebno pa njegovih pesmi, kakor one od mu priljubljenega hrasta, ki je stal v Drsteniku (kraj blizu cerkve sv. Urbana) in pod katerim je najrajši svoje pesmice zlagal. Volkmer je bil duhovnik po volji božji. Bil je skrben učitelj mladine in sloveč pisatelj svojega ljudstva; kamor koli je prišel, je bil ljubljeneč vernega ljudstva; izkazoval mu je neštivilne dobrote. Žalostni časi so bili za slovenščino ob času Volkmerja (1741—1816). Vsa v prahu in mahu zarasla spala je slovenščina, sosedje so jo zaničevali, lastni ljudje se je sramovali. Kaj čuda, da ni bilo čitati slovenskih knjig, niti najti moža, ki bi jih pisal. Na kmetih ni bilo šol, po trgih in mestih se je učila nemščina in latinščina, učeni Slovenci so znali vrlo pisati nemški in latinski, govoriti italijanski in francoski, a v svojem maternem jeziku se niso dali slišati, kakor hitro so oblekli gosposko sukno. Po knjižnicah ni bilo najti slovenskih knjig, razun tu pa tam nekaterih nabožnih, slovnice pa iz med tisoč omikanih Slovencev niti eden poznal ni. Po tri fare si lahko prehodil, predno si našel slovenski evangelij, če je pa kdo znal čitati ali povedati sv. evangelij, bil je kakor prerok imeniten. Tako je žalovala uboga slovenščina, pa tudi omika Slovencev je toliko zaostala, da smo bili drugim narodom v zasmeh. Pogumnega srca je moral biti tedaj mož, kateri se je upal lotiti zaničevanega maternega jezika in vzbujati dušno življenje med svojim narodom. Pa bil je! To je storil na Štajerskem, posebno pri nas

v ptujski okolici naš slavn Volkmer. Začel je prvi na Štajerskem narod buditi in zlagati veselo pesmi ter pisati basni v slovenskem jeziku. Kjer je služboval, je ustanovil ljudsko šolo, kakoršnih je bilo tačas silno malo. Sam je dajal učencem hrano in stanovanje, sam je bil njihov vrli učitelj. Kedor nadopolnega mladeniča v čednosti in učenosti modro vzgoji do zvestega poštenega moža, on množi slavo in blagostanje svojega ljudstva, skrbi za srečo cele dežele in zasluzi, da ga imajo narodi v hvaležnem spominu.

Te hvale vreden je naš Volkmer, ki je lepo množico slaviah mož učil, jim v više službe pomagal ter po njih osrečil svojo deželo. Boljše kakor lastni stariši je skrbel Volkmer za gotovi blagor svojih učencev ter jim ni bil samo učenik temveč tudi oče in mati; ko je v Rušah višja latinska šola usahnila, je začel častiti in učeni Volkmer posebno šolo v Ptujju in je pri Sv. Urbanu tako uspešno napredoval, da je njegova latinska učilnica bila rodovitno semenišče imenitnih mož, ki so slava svojega ljudstva; duhovskega stanu je bil iz njegove šole knezoškof Ignac Cimerman, rojen Bistričan, vojak je postal Majnart baron Geppert, pozneje odlični general naše vojske, razun njega je bilo še pet generalov Volkmerjevih učencev; vsi učenci so vselej hvaležno govorili o svojem učitelju in očitno pričali, koliko koristnega so se naučili pri njem, kako vrlo je znal Volkmer pobistriti in omikati svoje rejence. A bil je tudi Volkmer priden slovenski pisatelj. Izdal je več knjig in na stotine ličnih pesmi, katere so po vseh krajih peli in čitali; vsa dežela je živela lepega petja in nedolžnega veselja. Bogastva ni zapustil, pa lep spomin njegovih čednosti in dobrih del med Slovenci živi, in njegove lepe pesmi venčajo še sedaj njegovo ime pri veselih Slovincih od zaroda do zaroda.

Da bi častni Volkmerjev spomin bil za vse čase med nami, so sklenili domoljubni možje in njegovi častilci, da se ustanovi poseben odbor, kateri bode skozi 10 let imel nalogo pobirati, da se mu ob 100 letnici njegove smrti, t. j. l. 1916 postavi dostojen spomenik, ki bo pričal poznim rodovom, kedo je bil Volkmer in da smo mi njegovi potomci vedeli ceniti njegove zasluge za slovenski rod. Torej, kadar bo enkrat odbor imel dovoljenje, se prosijo že sedaj vsi domoljubi, da se ga spominjajo ob vsaki priložnosti in prispevajo, če tudi z malimi doneski, da se mu postavi spomenik in ga počastimo v slavnosti, kakor je zaslužil.

Slava Volkmerju, dokler bo Urbanski hribček stal.

Domače novice.

„Slovenski znak“ obstoječ iz lipovega peresa s cvetjem v naravnih barvah, le eden cvet s tremi glavicami je belo-modro-rudeč, je dala napraviti znana narodna tvrdka Uršič in Lipej v Brežicah. Znak je jako okusno izdelan v email. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Eden znak stane 1 krono, pri večjih naročilih se dovoli znaten popust. Naročijo se lahko znaki z varnostno iglo ali z gumbom pri tvrdki Uršič in Lipej v Brežicah ob Savi. Slovenci! Narodni sovražniki nas vedno bolj in bolj pritiskajo, tuji naval grozi preplaviti naše pokrajine. Bolje nego dosedaj moramo ponosno povdarjati vsepovsod „Slovenec sem!“ Pokažimo se Slovenci vsepovsod, s slovensko govorico, s sloven-

skimi šegami, s slovenskimi znaki! Segajte pridno po slovenskih znakih; nosite jih ob vsaki priliki, zlasti na potovanju! Odbor za slovenski znak.

Udeležnikom III. slov. katol. shoda: Dohod v Ljubljano. Vsak udeleželec naj ima kako društveno znamenje, ako le mogoče slov. trobojnico. Vsi udeleženci naj v Ljubljani izstopijo na južnem kolodvoru. Takoj naj se uvrste v vrste po štiri in štiri in naj tako korakajo v „Alojzijevisče“. Zastavonošem. Vse zastave se nosijo na čelu s posameznim vlakom došlih gostov, zato naj zastavonoše takoj po dohodu vlaka stopijo na čelo udeležencem. Nekaj zastav ni še oglašenih. Javijo naj se takoj pripravljalnemu odboru, ki preskrbi naznanilo vladi. Vse naše zastave na katoliški shod! Vstopnice pri vходу v Alojzjevščee. Pred vhomom v „Alojzijevisče“ naj imajo udeleženci radi lažje kontrole že pripravljene vstopnice, katere samo pokažejo, a ne odajo. Ako le mogoče, naj udeležniki že doma kolekujejo vstopnice z narodnim kolekom. Obedi po shodu. Po shodu je obed v raznih gostilnah. Pri tem naj se ozira na gostilne, ki so naročnice „Slovenca“, in ki so v „Slovenca“ primerno objavljene. Kdor se še ni zglasil pri pripravljalnemu odboru za skupno kosilo, naj si izbere eno teh gostiln, a naj takoj sporoči po dopisnici dotičnemu gostilničarju, koliko gostov iz posamezne župnije pride k njemu. Potem naj se gleda, da gre toliko gostov res v dotično gostilno, da gostilničar ne bo imel škode. Ogledovanje Ljubljane. Oni, ki še ne poznajo Ljubljane in si jo žele ogledati, naj pridejo v nedeljo 26. avgusta od 2. do 3. ure popoldne v „Alojzijevisče“, nakar jih spremijo po Ljubljani posebni voditelji. Pripravljalni odbor bo skrbel, da bo odprt tudi deželni muzej. Po ogledovanju se vsi udeležniki podajo v „Union“ na ljudsko veselico. Onim, ki žele še kakih pojasnil, kdor želi kakih pojasnil, jih dobi v „Pisarni katoliškega shoda“, ki bo v nedeljo dopoldne v „Alojzijevisču“, od nedelje zvečer dalje pa v „Unionu“. Določite reditelje. Določite v Vaši župniji med udeležniki par mož rediteljev, ki naj pazijo, da se vse vrši po tu danih navodilih. Udeležniki iz ene župnije naj bodo vedno kolikor mogoče skupaj. Tako bo vladal na shodu najlepši red!

Vojaški pregledni (kontrolni) shodi izostanejo tudi letos vsled naročila vojnega ministrstva. Za neaktivne častnike bo glavni raport dne 4. novembra.

Sv. Magdalena pri Mariboru. Dekleta iz Maribora, Magdalene in drugih bližnjih far se vabijo s tem na shod v Pušcavi. Fantje gredo na 3. katoliški shod v Ljubljano, me dekleta v Pušcavo. Vabijo in prosijo se tudi vse bližnje dekliške zveze in družbe, kamniška, ruška, sevniška, od Sv. Ilja, Sv. Jakoba, jarenska, peterska in slivniška. Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Dolgidol pri Mariboru. Poroča se nam: V zadnjem tednu so se godile v okolici Dolgegadola čudne reči. Ljudje so govorili nekaj o sodnem dnevu. A tega še ne bo — bilo je nekaj drugega. Dne 9. t. m. obiskoval je našo dolino neki stari nemški kulturonošec v slavnatom klobuku in njegov sin. Pa zakaj sta hodila okoli? Gotovo sta pregledovala, če ima „Herr von Gradischka“ še na svojih občinskih tablah nemške napise? Ali sta mogoče pregledovala, če se

še blišči napis „Huf- und Wagenschmied“? Ker ni videl nemškega napisa nad kovčnico, je zopet šel dalje. Zavil jo je v neko gostilno, čemur smo se čudili, ker mi to njegova navada, da bi hodil po gostilnah. Gotovo ga je zanimalo „Loreuz Zelzer, Gasthaus“. Pa tam je videl „Slov. Štajerca“. To ga je peklo, tako da je zopet s kislim obrazom odšel. Namesto da bi si privoščil kozarec rujnega vinca ter se navdušil za nadaljnje svoje delovanje, je vskliknil s otožnim glasom: „Že štirideset let si prizadevam kot odrešenik propadajočega nemštva, pa Slovenci še vendar nočejo zginiti. Gotovo se bo uresničilo prerokovanje našega ljudstva, kadar meni kot nemškemu odrešeniku nos in brada skupaj zrasteta, tedaj bo sodni dan.“

Griže pri Celju. Prelepo slovesnost je praznovala griška fara v nedeljo, dne 5. avgusta, ko je njen rojak, daleč naokoli dobroznami in priljubljeni č. g. Anton Benetec pel prvo sv. mašo. Griška dekleta so s prelepim okrašenjem župne cerkve, slavlolokov in utice pokazala, kaj da more izvršiti pridnost in spretnost. Pa tudi mladeniči so s strelom in ličnimi mlaji povečali imenitno slavnost. Mnogobrojno zbranim občinstvu so č. g. celjski opat v lepem govoru razlagali, kak neustrašen vojščak Kristusov mora biti dober kristjan, posebno duhovnik. Č. g. novomašnik je že bil vojščak, mnoge ovire so se stavile njegovim študijam — tri leta je bil služil vojake — bil je že vojščak cesarjev, zdaj pa bo vojščak Kristusov. Njegov kremeniti značaj pa nam je porok, da bo v resnici braber vojak. Po cerkveni slovesnosti vršila se je neprisiljena ljudska veselica na novomašnikovem domu v nalašč za to napravljena uti. Gostov je bilo nad 150, posebno so prišli duhovni tovariši novomašnikov, duhovniki in bogoslovci iz Koroške, Štajerske in Kranjske. Izpregovorile so se razne in pomenljive napitnice, naj omenimo č. g. kapelana Iv. Dolinar iz Koroške, ki je napil slavljence kot svojemu ožjemu rojaku, sorodniku in najboljšemu prijatelju, omo g. griškega župana Al. Šuler, ki je napil neustrudnim in neustrašenim slovenskim koroškim duhovnikom, potem g. nadučitelja L. Černe, č. g. Poljanca, župnika iz Koroške, domačega č. g. kaplana itd. Vladalo je neprisiljeno, iskreno veselje, ki so ga povišali izurjeni pevci. G. novomašniku želimo, da bi deloval med zatiranim sloven. koroškim ljudstvom blagonosno v prid sv. katoliške cerkve in slovenske domovine. Griška fara pa je ponosna, da je tekom dveh let obhajala dve novi sv. maši — pred 2 letoma g. Dolinarja — svojih sinov in tako dala cerkvi dva vojščaka Kristusova. Nabralo se je na slavnosti tudi 56 kron za družbo sv. Cirila in Metoda in Učiteljski dom v Celovcu.

Št. Ilj v Slov. gor. Dan 5. avgusta je bil za nas šentiljske Slovence velepomemben, da prekrasen dan, ko je triumfirala slovenska narodna zavest. Kdo bi si bil upal misliti dan poprej, ko je bilo kot iz škafa, da bo drugo jutro zasijalo nad slovenskim šentiljem čisto zlato solnce. A vendar je že kaj zarano nas pozdravilo vedro nebo, in ko je prikukalo svitlo solnce na z zastavami okrašeni šentilj — že smo se radovali. — Cel dan so prihajale velike množice zavednega ljudstva ter nestrpno pričakovale pričetka veselice. Slavnostni prostor je bil kaj lepo okrašen. Občinstva je bilo na veselici nad

3000. Zastopana so bila skoraj vsa spodnještajerska društva. Najbolj je pri celem slavnosti imponiral prelepi in navdušeni sprejem „Celjskega Sokola“ oziroma drugih društev in slavnih gostov, ki so se pripeljali z vlakom. Na kolodvoru je goste pozdravil vrli župan cirberški g. Haude, na slavnostnem prostoru pa župan šentiljski g. Thaler. Odzdravljali so Sokoli. Za zabavo je skrbela andraževska godba in razni pevski zbori. S posebnim zanimanjem pa je občinstvo sledilo telovadbi „Sokolov“. Narodne gospe in mladenke šentiljske pa so v šotorih skrbele, da so gostje okušali kuhinjsko prakso vrlih šentiljskih Slovencev. — Sploh je bila cela slavnost velikanske važnosti za narodno probujanje naroda, takega neprisiljenega veselja in navdušenja še ni bilo v Št. Ilju kot 5. avgusta. Vladal je tudi vzoren mir in red, zastoj je slavna vlada poslala tako množico orožnikov. Dan 5. avgusta bo zapisan z zlatimi črkami v zgodovini šentiljskih Slovencev.

Sv. Rupert v Slov. gor. Sprejmi, prosim, ljubi „Naš Dom“, od priproste mladenke to kratko sporočilo. Ali naša Marijina družba res spi? Ne, ampak tiho sodeluje z drugimi. Marijina družba je bila upeljana l. 1902. in približno 200 članic nas je slovesno obljubilo, pravila družbe zvesto izpolnjevati. Nekatere so še pozneje pristopile. Pa upamo tudi, da še jih več za družbo pridobimo. A tudi sovražnikov ne manjka; zbadajo in pikajo nas, kakor ose in sršeni sladki sad; in to celo od strani odpadnic. Pa tudi drugi se dobe taki, katerim je družba na poti! Toda vse to nas ne moti, me hočemo srčno hoditi po nastopljeni poti! Neusmiljena smrt nam tudi ne prizanaša. Tekom par let se jih je že 16 ločilo iz tega sveta, katerim želimo večni mir! Nekatere so se omožile, štiri hčerke so nas zapustile in odšle v samostan. Sedaj še eno! Po drugod se sliši, kako se dekleta zanimajo za petje! A pri nas je v tem oziru vse bolj zaspano. Dekleta ne poslušajte tistih širokoustnežev, katerim je cerkveno petje trn v peti! Dekleta, srčnost in pogum velja!

Keblj na Pohorju. Žalostni jesenski časi se približujejo, posebno za fante, ki bodo morali iti k vojakom. Enaka, ja še večja žalost je zadela našega gospoda trgovca Jožefa Lešnika. Ko sem prišel enkrat k njemu v trgovino, zapazim da slabo zgleda. Vprašam ga, kaj mu je in zakaj je tako otožnega srca. „Zakaj bi ne bil“, mi odgovori, „ko so me že vsi zapustili“. Zakaj pa, ga prašam. Ker on molči, zato mu odgovorim: Veš zakaj, zato ker si v ptujsko tele svojo blago zavijal; to se je pa ljudem ognuslo. Ko ga prašam, zakaj ne orglja več, dobim spet odgovor, ker nimam več korundica, da bi mi meh gonil. Nekaj enakega bi pa tudi tebi Jakec svetoval, da se tebi ne bo zgodilo kaj takega, da bi se ti spozabil in tudi ti začel svojo nemško blago v „Slovenski Narod“ zavijati ker ga tak prisrčno ljubiš, potem ti bojo kmetje obrnili hrbet in šli v Oplotnico k slovenskemu trgovcu Oberskemu, da se njima nebo zgodilo kaj takega, da bi v smrdljiv papir dobili zavito blago. Prihodnjič si bom pa s svojim rešpetlinom pogledal naša trgovca Jožefa in Jakeca. Kmet.

Griže pri Celju. Točo smo imeli tudi v naši župniji in še dolgo nas bo bolel hud udarec, ki ga nam je prinesel 4. avg. Zraven pa smo še vendarle imeli kmalu

navrh vesele in srečne dni povodom primicije našega rojaka č. g. Antona Benetka, ki je dne 5. avg. opravil svojo prvo daritev. Ne smemo se sicer preveč hvaliti mi Grižani, a vendar lahko trdimo, da se koroški Slovenci, med katerimi si bo g. novomašnik izbral svoj delokrog, smejo veseliti nad svojim bodočim dušnim pastirjem. Mili Bog ga ohrani in blagoslovi njegovo bodočo težavno delovanje.

Iz Prevorja. Je že preteklo precej časa, odkar ni bilo v „Našem Domu“ iz Prevorja nobenega dopisa. Toda tudi sedaj nimam poročati nič kaj veselega. Toča nam je veliko škode naredila; vinogradi so nam obetali bogato trgatve, pa vse upanje je splavalo po vodi; kar ni grozdja toča odbila, se je pa posušilo. Tudi v narodnem oziru je tukaj vse zaspano. Prevorski mladeniči in dekleta, ali vas ni sram, da spite, medtem ko se mladina že vsepovsod giblje? Dekle iz Prevorja.

Dobje pri Planini. V št. 16 ptujskega „Štajerca“ prosi nekdo s pristno hinavščino v imenu faranov iz Dobja prevzvišenega knezo-škofa, da naj napravijo mir. To so oni farani, ki so že leta lagali in obrekovali po ptujskem lažnjivem kljuken, sedaj pa milo prosijo prevzvišenega kneza in škofa pomoči, češ, da naj bi po njih lažeh in obrekovanjih sodili pri nas priljubljenega ter zaslužnega gospoda župnika. Za tako požrtvovalno večletno delovanje vam plačilo gotovo ne izostane. Le potrpite!

Sv. Jur ob juž. žel. Tukaj nam je umrla draga in ljuba žena Uršula Vouk iz Razkož, ki je imela pred šestimi leti zlato poroko s svojim možem, ki je tudi pred dvema mesecema umrl po dolgi in mučni bolezi. Ta žena je bila krotka, ponižna in usmiljena do ubogih. Svoje šestero otrok je prav pobožno in bogaboječe izredila. Uršula Vouk je dolgo in zelo mučno bolezen imela, ubogo ženo je štirikrat mrtvoud zadel. Rada je sv. zakramente večkrat sprejemala, zato je pa tudi tako lepo, mirno v Gospodu zaspala 11. t. m. ob 5. uri zvečer, ko je ravno Gospodov dan nastopil. Njen pogreb je bil 13. t. m. Veliko ljudi se ga je udeležilo. Naj mirno v Gospodu počiva!

Šmartno na Dreti. Našo tiho Zadrebško dolino pod visoko Menino so v nedeljo dne 29. julija na vse zgodaj pretresovali neprenehljivi streli in poki topičev, ki so med ubranim petjem zvonov daleč okrog oznanjevali dan veselja, kakoršnega še nismo imeli. In to je tudi bil. Ustanovila se nam je Marijina dekleška družba. 28 članic, trdnih kot podnožje planin, je prihitelo pod mogočno varstvo Device Marije. Marsiktero oko se je zarosilo, jih prvokrat videti v beli obleki in krasno svetinjico na modrem traku, ko so med petjem in zvonjenjem šle iz župnišča v cerkev, kjer je bila ustanovitev. Nato je bila procesija s sv. Rešnjim Telesom, katero so čast. gosp. Dovník vodili, na to pridiga in levit. božja služba. Veselja in petja ni bilo ves božji dan ne konca ne kraja. Vsa čast tudi fantom, ki so v povišanje slavnosti tik cerkve postavili 28 metrov dolgi maj, katerega so iz velike višočine blizu Sv. Jošta ne z malim trudom in nevarnostjo spravili. Tega dneva ne bomo nikoli pozabili. Bilo je preveselo.

Nazarje. Kar se je skoraj nemogoče zdelo, doseglo se je. Fantovska družba je dobila krasno zastavo, ki bo za vselej

ostala njeni ponos. Zanašali smo se na pomoč Nazarske Device Marije, in bili smo uslišani. Zastava nosi na eni strani podobo Srca Jezusovega, ki z razprostrtimi rokami vabi mladeniče k sebi in je tako lepo delana, da se je človek ne more nagledati. Na drugi strani je podoba Brezmadežne s sklenjenimi rokami, kot priprošnica fantovska. Prelepa hvala č. gosp. dekanu iz Gornjega grada, da so nam zastavo prišli blagosloviti in za prisrčen cerkveni govor; hvala gg. Greg. Dupelniku in Jak. Kitaku za svojo prisotnost in pomenljive izreke pri zabijanju žrebljev. Bog plačaj vsem dragim dobrotnikom od blizu in daleč za zdavno podporo. Hvala vsem društvenim članom, ki so nas s svojim prihodom počastili: iz Polzele, iz Vranskega, od Sv. Jurija ob Taboru, od Sv. Trojice in Sv. Benedikta v Slov. gor. Veselo je, da se pri takih priložnostih toliko enakomislečih src osebno spozna in se začnejo ljubiti, ki se poprej nikoli niso videla. Vsi se čutijo znanice in otroke velike Matere Marije.

Koroške novice.

Politični shod v Dobu pri Pliberku v nedeljo 12. t. m. je bil dobro obiskan. Govorila sta gosp. Fr. Grafenauer o deželnem zboru, in č. g. A. Sadjak o političnem položaju.

Nemško prediranje na Koroškem. Tik pod Karavankami je Blaško jezero s slovensko vasjo Blače, kakor je sploh do Zile in Drave še vse slovensko. Toda kako malo zavednosti je v teh Slovencih, se je pokazalo pretečeno nedeljo, ko se je ustanovila podružnica „Südmarke“ ter so v odbor razun par kričavih nemških učiteljev vstopili sami slovenski kmetje, kakor Marčnik, Martinčič, Azgan, Čerunt, Čemernjak, Valentinčič itd. Odposlanec osrednjega društva dr. Hans Hock, je v svojem govoru poudarjal, da bo ta podružnica sestavljena večinoma iz Slovencev. In zapeljani reveži so pustili govorniku, da se je naravnost norčeval iz njihove omejenosti, ko je rekel, da Nemci ne gredo na pridobivanje, temuč si prizadevajo pridržati le to, kar je bilo nemško, da se ohrani državi nemški značaj. Svoj govor pa je zaključil, da bo podružnica delovala „Nemcem v korist, Slovincem vkljub.“

Gora se ruši. Z gore „Hochstadl“ med Nikolsdorffom in Labodom na Koroškem že cel teden neprestano leti kamenje in sipa, da je gora skoraj neprestano v oblakih prahu. Kakor cele kočje velike skale drviijo z močnim bobnenjem v dolino, ki je že nad 1000 m na dolgo in 500 m na široko pokrita s skalami in sipo. Bati se je, da skale zasujejo vse bližnje ceste v dolini.

Št. Lipš pri Rajneku. Ker naši veliki posestniki nimajo dovolj delavcev, da bi mogli obdelavati svoja polja posebno ob času žetve, zato prihaja, sicer v zadnjih letih manj, iz drugih krajev, posebno iz Kranjske, veliko ženjc k nam „na kope“. Tako jih je tudi letos prišlo precej k našemu županu Ebersdorferju iz Gorenjskega. Ena izmed teh in sicer najmlajša 18 letna pridna deklica pa je našla daleč od svoje domovine žalostno smrt. V četrtek dne 16. avgusta okoli dveh popoldan je začelo grmeti in treskati, da je bilo groza in strah. Kar se zasveti in strese in od strele zadeto je bilo končano življenje mlade ženjice. Na jedni strani se je dotaknilo in omamilo tudi še neko drugo ženjico, ki nevarno bolna leži.

Slovesno so pokopali ubogo dekle v Št. Janžu nad Mostičem. Nagle in neupredvidene smrti nas reši, o Gospod!

Tinje. Hvala Bogu, novega gospoda prošta smo dobili. V torek dne 14. avgusta so bili v Celoven od milostljivega knezoškofa instalirani in na Veliko Gospojnico smo imeli čast, jih imeti v naši sredini. Bog nam ohrani g. prošta in blagoslovi njihovo delo. V dobrem spominu bomo ohranili našega blagega dosedanjega gosp. provizorja Jan. Dragasnika.

Škocijan v Podjuni. Težek kamen se je odvalil od srca našim narodnim fantom v nedeljo dne 5. avgusta t. l. popoldne. Želeli so si dolgo časa nekega središča, okoli katerega bi se zbirali. In to se jim je imenovanega dne podalo v „slovenskem krščansko-socialnem bralnem društvu za Škocijan in okolico“. Vesela srca so delali priprave, da se čim slovesnejše obnese pomembni shod. Pred bogato okrašeno gostilno „pri Ruš-u“ v Zamožni vasi tik Škocijana se je že pred četrto uro, za katero je bil napovedan ustanovni shod, nabralo veliko ljudij. Medtem se pripeljejo narodne mladenke iz Št. Jakoba v Rožu, na čelu jim gđ. Frančiška Ražun. Od njih naj se učijo narodni mlačeži narodne požrtvovalnosti. Slovenskih mladenk ni ustrašila dolga in s stroški zvezana pot, samo da koristijo narodni stvari. Marsikomu pa je mal narodni davček že veliko preveč. Kmalu zatem pa se nabere ljudstva, da so komaj dobili sedežev. Sklicatelj pozdravi udeležence s kratkim pozdravom ter predlaga domačega župana gosp. Jan. Piceja predsednikom shoda, ki se tudi soglasno izvoli. Šentjurski g. župnik V. Poljanec nato povzame besedo, prečita društvena pravila, jih poljudno razloživši s posebnim ozirom na velike dobrote, ki jih nudi društvo udom. Č. gosp. župnik Jan. Majerhofer iz Pokrč nam priporoča za naše čase in razmere toli potrebno samoizobrazbo, katero si ravno v društvu najlažje prisvojimo; torej je tudi naša dolžnost, da v velikem številu pristopimo k društvu. Ko nam še tajnik pripravljalega odbora poda kratek pregled o delovanju istega in se sklene v društvo upeljati tudi „Čebelič“, smo si izvolili odbor. Enoglasno je bil potrjen pripravljalni odbor in sicer: T. Serajnik predsednik, M. Ražun podpredsednik, P. Vunček tajnik, Picej ml. tajnikov namestnik, J. Ročičjak blagajnik, J. Povoden ml. blagajnikov namestnik; računsko pregledovalca sta: župan Jan. Picej in Peter Povoden, čebeličar pa Jan. Zilan p. d. Hrovat. — Med popevanjem narodnih pesmij in sviranjem domačih tamburašev smo se nekoliko kratkočasili, dokler da ne pride čas vrhunca zabave, namreč igrokaz „Jeza nad petelinom in kes“, ki so ga nam predstavljale vrle šentjabske mladenke v narodni noši, katero smo v prvič tukaj gledali. In kaj naj rečem o igri? Kratkotako, ne mogle bi nas zavedne Rožanke s čim bolj razveseliti, kot so nas ravno s to igro, katero so tudi v resnici izborni igrice. Zagotovljene naj bodo naše zahvale! Istotako gg. govornikom in vsem drugim, ki so nam pomagali, plačaj Bog njih trud! — Lepo število, okrog 80 udov, je pristopilo k društvu. Vendar še vabimo vedno k pristopu, kajti poznamo še precej našincev, ki do sedaj še niso vpisani. Čim več nas bo, tem več in lažje bomo delovali v naših resnobnih dneh v

blagor sv. cerkve, v korist slovenske domovine in naš lasten prid. Kdor želi pristopiti, naj se javi le pri enem izmed oddelkov, ki bo radovoljno podal tudi natančnejša pojasnila.

Razne novice.

Pomoček proti kačjemu strupu. Profesor Calmette je iznašel proti kačjemu strupu prav priprosti pomoček, to je raztopina klorovega apna. Mala množina tega se zmeša z vrelo vodo in potem maže ali umiva rano in okoli nje, pa se kmalu ustavi oteklina. Avstrijska vlada baje namerava izdati kmalu potrebne odločbe. V krajih, kjer je dosti strupenih kač, bi bilo dobro, da bi se imenovalo zdravilo preskbelo za dom, da je v slučaju nesreče takoj pri rokah. Dobiva se klorovo apno navadno v lekarnah ali pa tudi v večjih prodajalnah.

Srce tolče po smrti. Ruski zdravnik dr. Kubljabko je pokazal poslušalcem srce domačega zajca, ki je tolklo, dasi je bil zajček že več dni ubit. Pokazal je tudi srce neke deklice, ki je tolklo, dasi je dekle umrlo že 36 ur prej. Imenovani zdravnik je namreč iznašel neko sredstvo, katero vbrizga v srce po smrti. In kakor hitro pride to sredstvo v srce, dasi že mrtvo, začne tolči. Ta iznajdba vzbudila je veliko zanimanje in govori se, da bo z njo dosežen vseh pri srčnih boleznih, celo pri kapu.

Kri ustavimo, ako nam teče iz nosa, najhitreje, ako brizgamo v nos sok citrone. Ako pa ni citrone pri roki, vdihavati je dobro vase mrzlo vodo pomešano z nekoliko jesiha ali galuna. Tudi mrzli pokladki čez čelo, sence ali nos vstavijo kri. Ako pa komu prepogosto in močno lije kri iz nosu, je najbolje iti k zdravniku, ker je lahko mogoče, da je počila kaka nosna žilica.

Dober prijatelj. „Ljubi prijatelj, ti si že dve leti oženjen. Tudi jaz sem se že naveličal samovanja... Ali bi ne hotel ti z dobro vestjo po svojih lastnih izkušnjih nasvetovati, kaj naj storim, ali naj se oženim, ali ne?“ — „Bodi prepričan, dragi moj, da ti prav z lahko vestjo svetujem, da se oženiš. Pomisli, kako je prijetno prebivati v lastnem domu; imeti red, vzivati kar požeš in kar v nobeni gostilni ne dobiš. Skratka, prijatelj, oženi se, potem se boš sam prepričal, kako je prijetno... in vraga, čemu pa bi se moralo tebi — bolje goditi, kakor meni!“

Smrtenosna šala. Pri „Korajžniku“ onkraj Ilirske Bistrice je popivalo v torek nekaj možakarjev. Seveda so bili vsi kmalu dokaj vinjeni. K mizi prisede tudi Štadlerjev sin iz Zarečja v roki držeč steklenico z neko tekočino, kakor se je pozneje izkazalo, je bila steklenica napolnjena z „bakreno vodo“. V šali ponudi pijačo posestniku Primcu („Dragoljen“) iz Ilirske Bistrice, rekoč: „Na to pijačo pij, boš videl, kako je ukusna!“ Primc, ki je bil pijan, izpije nekaj požirkov, a se kmalu nato zvrne na tla. Tekočina mu je razjedla drob in revež je umrl v grozljivih bolečinah.

Blatne jabolko. Mogočni Khan iz Džingistana sprehajal se je s prvim svojim ministrom pl. D' Ou D' Opr' D' Ele V' Onit Rou-Bo po prejšnjih livadah svojega kantsva. Mogočni Khan postal je žejen in ker ni hotel kreniti v kako podložno hišo, da si potolaži žejo, vpraša ministra: „Ali imaš kaj pijače seboj?“ „Ne, Veličanstvo“ od-

vrne minister, „imama pa dva jabolka, če se Vašemu Veličanstvu ne zameri, smem li ponuditi?“ „Daj sem!“ In mogočni Khan vzame jedno jabolko ter jo počne z veliko slastjo uživati, ne da bi jo bil olupil, drugo jabolko pa vrne svojemu ministru: „Na jej!“ Minister vzame od Veličanstva ponujeno in darovano jabolko — koje je bilo prav za prav njegova last — potegne nožič iz žepa ter prične jabolko ročno lupiti, liki veverici, ki tare oreh. „Kaj, vraga“, razjari se jasni Khan, „kaj ti ne ješ jabolka s kožo? Vsaj je vendar jabolčna koža najboljša in koža je, koja daje jabolku okus? Sploh pa, ali ne vidiš, da jaz, tvoj gospodar, jem jabolko s kožo vred?“ „Oprostite, Veličanstvo“, odvrne minister, „jaz vedno jem jabolko s kožo vred; imel sem pa dva jabolka seboj, mi je pa eno v blato padlo, pa ne vem katero!“

Kavina gošča. Opozarjamo one gospodinje, ki imajo cvetlice v loncih, da naj ne mečejo kavine gošče proč, pač pa naj jo potresejo v cvetlične grede ali posode, kjer cvetlice rastejo, kajti to je za cvetlice jako koristno in po takem gnojenju kaj dobro uspevajo.

Nogo bi si rad kupil. Neki Nemec je pisal kazniščni upravi v Kielu pismo, v katerem povprašuje, ali bi se ne smel dogovoriti z nekim Štefanom Karstensom, ki je bil zaradi umora obsojen na smrt, glede odstopa njegove noge. Pisec navaja, da mu manjka leva noga, a zdravniki so mu rekli, da bi se mu lahko prirastla Karstensova noga, a Karstens bo pač vseeno, ali gre na drugi svet z eno ali z obema nogama. Seveda so lahkovernega Nemca zapeljali šaljivci k tej čudni prošnji.

Velik potres v Ameriki. Strašne podzemeljske moči so se zopet pojavile ter zahtevale kot žrtve mnogo cvetočih mest in trgov. Grozovit potres so imeli dne 16. t. m. v ljudovladi Čile v Južni Ameriki. Okoli 10 ure 40 minut po tamošnjem času ali ob 1. uri 40 minut po noči 17. t. m. po našem času je pretreslo okolico mesta Valparaíso tako močno, da je bilo skoraj vse v razvalinah. Prvemu sunku je sledil drugi, ki je še to uničil, kar je ostalo pri prvem celo. Dosedaj so došla poročila samo iz mesta Valparaíso. Poročila slikajo strašno nesrečo kakor pri potresu v San Francisko. Mesto Valparaíso je skoraj popolnoma porušeno, goreti je začelo na več mestih, tako da je ljudstvo kakor brez uma begalo okoli. Na stotine ljudi je pokopanih pod razvalinami ali pa se je ponesrečilo v ognju. Iz drugih mest in pokrajin še dosedaj ni došlo poročil, ker so pretrgane brzojavne žice. Valparaíso je drugo veliko mesto ljudovlade Čile, ki se razteza na južno zapadni obali Južne Amerike. Mesto šteje okoli 200.000 prebivalcev in je najznamenitejše trgovinsko in obmorsko mesto v tem delu.

Najmanjša armada na svetu. Vojska velike vojvodine Luksemburg, ki ima 2600 štirirjaških kilometrov in 535.000 prebivalcev, šteje 150 do 200 mož. Vsa ta „armada“ se nahaja v glavnem mestu Luksemburg, ki ima približno 20.000 prebivalcev. Deželica bi zamogla po številu svojega prebivalstva imeti nekoliko tisoč vojakov, toda tega jej ni treba, ker so jo velevlasti leta 1867. proglasile za nevtrarno. Tudi jej je prepovedano, da ne sme imeti več vojaštva, nego je to potrebno za vzdržanje javnega reda. Dežela izdaja na leto za svoje vojaštvo in orožništvo okoli pol milijona frankov, a

jej ni treba radi tega delati dolgovi. Poveljnik vojaštva in orožništva ima čin majorja; ko je šel v pokoj, dajo mu časten naslov „podpolkovnika“. Še manjšo vojsko nego Luksemburg ima republika S. Marino v Italiji, ki je najmanjša svobodna država v Evropi. Ta deželica leži na vzhodnem obronku Apenin ter meri le 60 štirirjaških kilometrov z 8000 prebivalci. V tej državi obstoji obča vojaška dolžnost, toda le na papirju. Vsi moški od 18. do 50. leta morajo biti pripravljeni, da jih za vsaki slučaj pokličejo pod orožje. Le uradniki, duhovniki in dijaki so odvezani od vojaške službe. Vsa polmoštevilska armada, ako bi se res sklicala, šteje 30 častnikov in 900 mož. Ker pa le malo število opravlja vojaško službo, znašajo letni stroški le 10 do 12.000 fran. Državnega dolga v S. Marinu ne poznajo. Predsednika republike volijo na pol leta. Isti ima častno stražo, obstoječo iz nekoliko častnikov in 24 vojakov. Razun tega je v trdnjavi S. Marino en častnik in 40 mož. To je vsa „vojna sila“ republike S. Marino.

Novi signale bodo uvedli na železnih mestih, kjer stoji znak, ki pove, če je proga prosta ali ne, ne bo treba strojevodju nanj paziti, kar je bilo dozdaj pogostokrat zaradi velike megle nemogoče. To bo vse že prej preskrbel čuvaj, kar mu bo mogoče potom posebnega mehanizma. Če bo proga prosta, bo zazvonil na stroju zvonec, če bo pa zaprta, bo tako dolgo pela piščalka, dokler ne bo tega preprečil strojevodja sam.

V poletju zmrznili. Neverojetno je, da bi mogel kdo v tej dobi neznosne letne vročine — zmrzniti. A vendar se je tak slučaj pripetil v Lyonu. Voznik nekega tamošnjega tovornarja ledu, Evgen Poulet, je stopil na voz, v katerem se prevažala led, da bi se malo ohladil; toda iznenadna razlika temperature je bila tako silna, da je Poulet pal v nezavest. Za nekoliko časa so ga našli z zmrznenimi nogami ter ga odvedli v bolnišnico. Zdravniki imajo malo upanja, da bi ozdravil.

Koza — zdravnik. Neki ženi delavca v Zabru v Šleziji, ki je imela revmatizem v hrbtu, je prijateljica svetovala, da bi se pustila trkati v hrbet, ako se hoče iznebiti revmatizma. Bolnica je ubogala „kunžno zdravnico“, izpeljala je kozo iz hleva in začela je čudno zdravljenje v veliko veselje gledalcev. Pri tretjem trku je padla brez zavestna na kamenite stopnice. Zdravljenje ji je toliko pomagalo, da je morala leči v posteljo ter klicati zdravnika.

Ponočjak je prišel pozno v noči in zgodaj v jutru domov. Ravno pred večnimi vrati izgubi ravnotežje in sede na tla. Rad bi pozvonil za hišni zvonec, da mu pride kdo odpret. Zgrabi, vleče, a nikogar ni, kar pride nočni čuvaj mimo. „Kaj pa delate?“ ga vpraša. „Pol ure že zvonim, a samo nek pes prav grdo laja, odpre mi pa nihče“, odgovori s težavo od vinskih duhov prevzeti junak. In kaj je bilo? Pograbil je svojega zvestega psa za rep in ga pol ure vlekel, misleč, da vleče za hišni zvonec.

Vesela obletnica.

(Konec.)

Ni se varal admiral. Čakal je sicer dolgo, pa pričakal je: dne 17. julija ponoči se prikažejo prve laške barke pri Visu in drugi dan se je začel krvavi ples pred trdnjavo Koniža, ki je trajal 3 dni. V sledečem popisu bitko pri Visu z besedami

rajnega Aleševca, ki je l. 1867 sestavil svoj poljudni popis po sporočilu najverjetnejše priče, Tegetthoffa samega.

Bitka pri Visu 18.—20. julija 1866.

Po zgubljeni bitki pri Kustoci so se Lahitombolj zanašali na svoje brodogradje. Pa ni še bilo z vsem preskrbljeno niti za boj urejeno. Angleški kurjači in mašinisti so ušli ter odpovedali službo češ, da so najeti le za dobo miru. Ko je bil Persano prevzel brodogradje, našel je marsikaj v čudnem neredu. Že so po vsem Laškem godrnjali, čemu tako drago brodogradje, če si ne upati prijeti avstrijskih ribiških čolnov. Tako so imenovali naše brodogradje, 27 večinoma starejših in lesenih ladij s 532 topovi. Tegetthoff, takrat kontreadmiral, je pokazal svetu, kaj zmora pravi mož, če so tudi ladje lesene, da so le srca junakov jeklena. V malo tednih je bil dal hitro dovršiti dve večji oklopnici „Ferdinand Maks“ in „Habsburg“, staro leseno ladjo „Caesar“ pa malo s sidrni verigami obiti in je pridno vezbal vojake ter jih učil, da se naše ladje s svojimi starimi in malimi topovi ne smeje od daleč bojevati z laškimi, ki so imele topove za 150 do 300 funtov težke kroglice, temveč da se morajo sovražniku približati in hitro streljati nanj. — Dne 16. julija je vendar in sicer v svojo nesrečo zapustil Persano s 34 ladijami (11.000 mož, 746 topov) jaskinsko lukko, da spodi avstrijske ribiške čolne za vselej iz Adrijskega morja. Pa prišlo je drugače. Bežal je sam, da se je le kadilo za njim. — Plul je proti otoku Vis, kjer je bilo več, pa malih trdnjav z 1800 možmi. Pred seboj je poslal dne 17. dve ladije opazovat otok, eno pod angleško, drugo pod francosko zastavo ali barvo. Posadka na otoku se pripravlja na boj, nabija puške in topove, brusi meče in pričakuje sovražnika brez atruha, akoravno se lahko nadeja popolnega uničenja, če ne pride o pravem času pomoči po morju. Prebivalci otoka pa so iz trdnjav pobegnili in se poskrili. Dne 18. julija ob 9. uri zjutraj naznani optični brzojav več bark; razločilo se je 8 lesenih fregat in nekaj manjših ladij. Ob 11. uri se pridružio železni laški parobrod naravnost proti trdnjavi Koniža ter jo pozdravijo s kroglicami; baterija ne molči, temveč jim krepko odgovarja. Železnim se pridružio še 4 lesene in pomagajo streljati do 2. ure popoldne, ko se morajo umakniti hudemu ognju otoške baterije. Druge ladje so se pridno vozile ob obrežju ter skušale zvedeti, kje povsod tičijo baterije na otoku. Po odmoru kake ure se ponovi še hujše obstreljavanje na vseh straneh zlasti s težkimi kroglicami, pa smodišnice le niso zadeli in to je bila sreča za naše, ki so poslali marsiktero svinčenko na laške barke, kjer so prebile železne plošče in se razpočile v trebuhu ladij. Okoli 4. ure pa se le razleti orožnica baterije „Šmid“ in ubije 35 mož, le 5 jih ostane živih. Ob 5. uri obmolkne tudi trdnjava „St. Jurij“, ker so skoro vse laške ladje 6 ur nepronehoma vanjo treskale. Nato se spravijo Lahit nad stolp „Wellington“ in baterijo „Madonna“ z vsi silo, pa streljali so k sreči previsoko, le tupatam se je užgalo kako leskovičje, ki je potem strašno a vendar čarobno razsvetljevalo večerno nebo nad smrtonosnim bojiščem. Po 8. uri zvečer se umaknejo laške barke precej poškodovane dalje vun na prosto morje. Tudi naši so imeli marsikaj popraviti in pripraviti za

naslednji dan, ko se je bilo bati še hujšega napada. Razljučeni Lahi so dne 19. julija streljali še z večjo vramo pa tudi z večjimi vspehom. Izstrelili so tisti dan do 40.000 krogelj, smodišnice pa miso zadeli, užgali le tupatam kako pohištvo. Štiri ladije laške pa so bile od naših krogelj precej poškodovane, da so se morale umakniti izpred otoka. Ta dan so si posebno to prizadevali, izkrcati laške vojake iz bark na suho. Ni se jim posrečilo, ker se je posadka na otoku, čeravno maloštevilna, modro razdelila ob obrežju. Še hujši boj se je kazal za tretji dan, 20. julija. Persano je ta dan hotel na vsak način vzeti otok. Oslabeli, trudni posadki pa je nov pogum vbil v junaška srca brzojav Tegetthoffa: „Držite se! Jaz pridem!“

Dne 20. julija se je Persano pripravljaj naskočiti otok; naši vojaki na Visu so bili pripravljani na junaško smrt. Gosta megla je pokrivala morje in otok, deževalo je in to je bilo za naše neugodno, ugodno pa za Lahe, ki so se ta dan po vsej sili hoteli izkrcati na suho ter napasti posadko za hrbtom. Proti desetim dopoldne razpodi veter gosto meglo, solnce posveti in prikaže se veličasten, rešen pogled na zvesto brodovje Tegetthoffovo, ki jadra naglo v 3 oddelkih naravnost Lahom za hrbet. Oklopnice so jadrale naprej. Bilo jih je sedem. Na „Ferdinand Maks“ je bil Tegetthoff. Izdal je bil parolo „pri Visu moramo zmagati“.

V drugem oddelku so bile večje, v tretjem manjše lesene ladje. Laški admiral Persano se je obrnil od otoka proti odprtemu morju ter postavil svoje ladje v polkrog: v sredino močnejše, železne, na oba konca lesene. To je bila prva, velika napaka, druga pa še večja: zbežal je na tihem iz admiralitete ladje „Re d' Italia“ na drugo „Affondatore“ ter se previdno skrivil v njenem železnem trebuhu. Ohranil si je sicer življenje, pokazal pa svojo slabo sposobnost ter za vse čase omadeževal spomin na svoje ime. Ker laški častniki niso prejeli potrebnih navodil iz prave ladje, za „Affondatore“ se pa menili niso, so bili brez povelja. Zmešnjava njihova je prišla v prid Tegetthoffu, ki je uredil svoje ladje v podobi trikotja — močne železne spredaj, lesene zadaj — se zagnal z vso hitrostjo nad laške ter izdal povelje: „Oklopnice se zalete v sovražnika in ga potopite.“

Grozno odmeva grom velikanskih topov čez morje sem do obrežja dalmatinskega. Vmes pokajo puške pomorščakov, čim se približa ladiji ladija. Gost dim pokriva morsk plan, le na sivi barvi spozna Avstrijec sovražno ladijo, približa se ji urno ter iztakne zdaj tu zdaj tam na oklopnici linico, skoz katero pošlje posadki neljub pozdrav. Čudovito hitro se gibljejo naše ladije. Kakor razdraženi sršeni obletavajo laško brodovje ter streljajo vanj spretno in naglo.

Najdrznejša je bila velika lesena ladija „Caesar“ s poveljnikom Petz. Veliko je naredila Lahom škodo, nazadnje pa sama butnila v laško oklopnico ter se tako poškodovala, da je morala iz boja proti Visu. Za njo udari velikan „Affondatore“, pa na pomoč „Caesarju“ prihitita „Don Juan“ in „Princ Evgen“ in vsi trije obdelujejo Laha tako, da jo je admiral Persano popihal iz boja proti Jakinu. Tja dospel, se je najmočnejša laška ladija potopila, tako so jo bili zdelali pri Visu.

Med najhujšim bojem drugih ladij zagleda kapitan Sterneck, poveljnik „Ferdinanda Maks“, največjo, admiraliteto laško ladijo „Rè d' Italia“ počez ravno pred sabo. „Admiral, ali naj se zaletim?“ vpraša Tegetthoffa. Odgovor je bil kratek: „Poskusite...“ Ladijo potisnejo nekoliko nazaj, zaženejo jo z največjo naglostjo in močjo proti Lahu. Grozen tresk. Naši pomorščaki popadajo vsled sunka na tla; sprednji konec naše ladije je prodril sovražni na strani globoko v ogrodje, pa takoj odrinil zopet nazaj.

„Rè d' Italia“ se postavi še po koncu, a v dveh minutah se pogrezne s 600 možmi in 42 topovi na dno morja... valovi zagrnejo up in moč Lahov... sedaj čez 40 let vzdiguje takrat potapljeno ladjo neka družba, upajoč dvigniti še kaj, kar bi se dalo prodati... morda najdejo še laško blagajno? — Laška ladija „Maria Pia“ je mislila vrniti milo za drago ter prebosti „Ferdinand Maks“. Ta pa se spretno izogne in na pomoč mu še prihiti „Princ Evgen“. Že so polagoma topovi utihli, kar zagrmí še enkrat in z ladije „Palastro“ se dvigne visoko proti nebu plamen in krasno ladijo pogoltnejo valovi. Zares, grozno veličasten konec slavni bitki, v kateri so v teku pol ure naši dve laški razbili, tretjo vtopili, četrto užgali. Ko so Lahi videli svojo usodo, zgubili so pogum, spustili se v beg in jo pihali proti Jakinu tako naglo, da Tegetthoff ni mogel jih dohajati. Pa tudi ni bilo treba. Zmaga je že bila tako sijajna ter ostane kot časten spomenik v zgodovini mornarice. Tegetthoff ostane pri Visu, popravlja poškodbe, pokopije mrtve, preskrbi ranjene, rešuje utaplajoče. Potem se vrne zmagoslavno v Trst.

Laškega poveljnika zahteva vznevoljeno ljudstvo pred vojno sodišče, ki ga je tudi res od službe odstavilo.

Ko bi ne bilo pri Visu zmagalo hrabro avstrijsko brodovje mnogo močnejšega laškega, bi bila Avstrija izgubila Dalmacijo, Istrijo, Trst... posledice bi bile daleko-sežne.

Ta zmaga mariborskega junaka je najvažnejši vpeh avstrijskega brodovja za ono bitko pri Lepanto s Turki leta 1571. Je časten list v zgodovini avstrijski pa tudi porok avstrijskega gospodstva čez Jadransko morje. Dokler Avstrija to ima, sme se ozirati brez strahu v prihodnost. Ako pa se uda iredenti in izgubi morje — bi se razrušila njena moč. Naj se tedaj vkljub gmotnim žrtvam in denarnim zadregam skrbi za brodovje, da ostane čvrsto in zanesljivo. Ravno na jugu ob morju ima še Avstrija (razun Čehov) menda edino zvesto udano ljudstvo — Slovence. Zgodovina zlasti najnovejših časov nas tega uči in prestolonaslednik je na Jesenicah ravno na dan 19. julija 1906 priznal zvestobo slovensko.

Vsak resničen prijatelj Avstrije mora pritrčiti, da je njena dolžnost, ohraniti brodovje v ponosnem stanju, pomnožite ladije in jih popravljati po najnovejših iznajdbah. To je povdarjal še letos dr. Šusteršič kot zastopnik „Slovenske zveze“ v delegaciji. Kajti spopad z Lahi je v doglednem času neizogiben. Sam spomin na zmago iz leta 1866 nam ne zagotavlja gospodarstva na jugu, treba je podpore in priprave in poveljnika, ki je zmožen ponoviti vsak čas slavni dan in zmago naše zastave pri Visu.

K sklepu še nekaj podatkov o junaku pri Visu.

Viljem plem. Tegetthoff je bil rojen 23. dec. l. 1827 v Mariboru v Grajski ulici tam, kjer se križa z Gosposko; spominska plošča nad vhodom zaznamuje rojstno hišo njegovo.

Vzgojeval se je v Benetkah in vstopil kot kadet l. 1845 v marino. L. 1848 in 1849 se je udeleževal obleganja Benetk, je postal l. 1851 fregatni, l. 1852 pravi poročnik in se udeležil večjih znanstvenih ekspediciij po sredozemskem morju tja dol do rudečega morja (l. 1857) ter postal korvetni kapitan. L. 1859 je spremljal cesarjevega brata v Brazilijo. L. 1860 je postal fregatni, leto pozneje pravi kapitan. L. 1862 je že bil poveljnik brodovja v grških vodah. Dne 9. maja 1864 je slavno zmagal v bitki pri Helgolandu Dance ter vstrajal pogumno na ladji „Schwarzenberg“, dokler se ni užgana potopila. Tri dni pozneje je postal kontre admiral. Po zmagi pri Visu je bil povišan za podadmirala. L. 1867 je prepeljal truplo Maksimilijana, nesrečnega cesarja mehikanskega, v Evropo. Februarja l. 1868 je postal admiral, vrhovni nadzor in poveljnik vse mornarice. Prvega aprila istega leta je postal tajni svetovalec cesarjev ter dosmrtni ud gosposke zbornice. Dne 7. aprila l. 1871 ga je na Dunaju zadela nagla smrt, srčna kap. — Krasne spomenike so mu postavili na Dunaju, v Mariboru in Pulju — še lepše pa si naj postavijo naši pomorščaki v svojih srcih v blagor domovine!!

Tegetthoffov spomenik v Mariboru je odkril sam presvitli cesar 9. julija 1883.

Dne 2. dec. 1873 pa je cesar vprico vseh nadvojvod, generalov in poveljnikov skupne armade v viteški dvorani cesarskega gradu na Dunaju začel svoj nagovor z besedami: Spominjam se hvalečno nepozabnega admirala, ki je priboril moji mornarici zmago in slavo! Tako mu zaključimo tudi mi Mariborčani ob 40 letnici Visa „slava mu!“

Listnoca uredništva.

Sv. Janž na Drav. polju: Vaš dopis zadnjič zato nismo priobčili, ker je preveč žaljiv in bi nam gotovo nakopal tožbo. Pozdrave! — Sreje pri Lipi: Za to številko prepisno!

Dr. Jankovič izvoljen!

Dne 21. avgusta je bil izvoljen

g. dr. Ivan Jankovič

z 820 glasovi za deželnega poslanca.

Kunej dobil 560 glasov.

Razne

uradne pečate

KUVERTE

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Zavarovalni potovalec

dobi na Koroškem takoj mesto pri dobro vpeljani zavarovalnici. Plača po dogovoru. Ponudbe našemu listu pod „Zavarovalni potovalec“ štev. 60.

(3-2)

Pravo pristno vino

čisto naravno, samo iz grozdja.

Za pristnost vina jamčim in se lahko kemično preišče. Cene zmerne, od **36 do 46 kron** 100 litrov. Imam tudi pravi pristni

tropinovec.

Pošilja se od 56 litrov naprej. Za sode prosim, naj vsak sam pošlje. Zadnja železniška postaja Ajdovščina (Kranjsko).

Se priporočam za obilno naročbo

10-9 **Josip Cotič**, vinogradnik
Vrhpolje, pošta Vipava (Kranjsko).

Svoji k svojim!

Slovinci, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, narodnjakov! — Ogibajte se trgovin nemškutarjev in naprejbedakov!

Kmetje, pozor!

Posnemalni stroji za mleko

so veliko boljši kakor drage centrifuge. Velika korist, posname mleko popolnoma in delajo čisto sami. Cena je vzlic temu zelo nizka: en komad **5 kron** in **9 kron**.

Natančen popis zastoj. Pred ponarejenem blagom se svari.

Prodaja samo iznajditelj 6 (9)

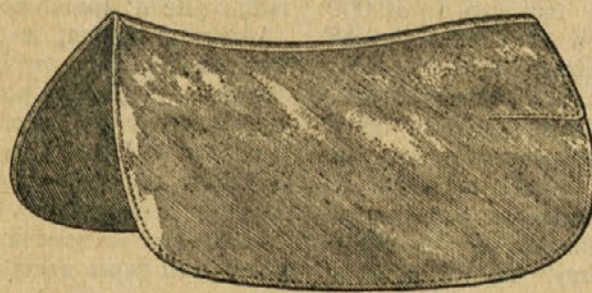
Rudolf Gegenbauer,
Neulengbach (Nižjeavstrijsko).

Svarilo.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja, svetovno znano redilno varstveno sredstvo, ki je bilo na razstavah odlikovano z najboljšimi pohvalami, dobiva se pristno pod marko **Mastin** pri vsakem trgovcu. Po pošti se razpošilja najmanj 5 zavitev za 2 K 70 v. Lekarna Trnkóczy v Ljubljani. Ponarejalci se sodnijsko kaznujejo. (12-7)

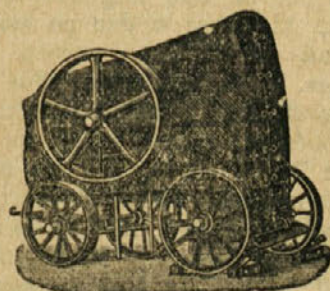
Radoljubi! Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe sv. Cirila in Metoda.

Nepremočljive konjske plahte

vrezane po komadih, se pripnejo na konjsko opravo, **1 komad 5-50 gld.** S podlogo iz jadvornine **1 komad 6-75 gld.** — Konjske plahte z kapo za kumet **1 komad 7-— gld.**

Nepremočljive plahte za vozove,

mlatilnice itd. iz kemično prepariranega platna.

Velikost: 2	m dolgo,	2-50 m široka s 4	luknjicami =	5 m ² 1 kom.	6-50 fl.
" 2	" "	3 " " 6	" =	6 m ² 1 "	7-50 "
" 2-50	" "	4 " " 6	" =	10 m ² 1 "	13-— "
" 3	" "	4 " " 8	" =	12 m ² 1 "	18-— "
" 2-50	" "	3-50 " " 6 1/4	" =	8 3/4 m ² 1 "	12-— "

Cevi iz surovega, lanenega ali konopnenega platna, gumirane cevi in čebri.

Vse po jamčeno tovarniških cenah pri

Alojziju Gniusek,

tovarniška zaloga manufakturnega in modnega blaga

„Pri Amerikancu“

Maribor, Glavni trg.

1

Nova trgovina na Polzeli!

Podpisani uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da otvorim s **15. septembrom t. l.** popolnoma na novo urejeno

trgovino z mešanim blagom na Polzeli

(v Cenovi hiši)

na kar že danes vsakogar uljudno opazarjam. Ker bodem vse blago kupoval le za gotov denar, mi bode mogoče s popolnoma svežim blagom postreči po prav nizki ceni. Posebno pozornost bodem pa obračal na reči, katere se do sedaj na Polzeli niso dobile, kakor trpežno usnje, druge čevljarske potrebščine itd. itd.

Upam, da me bode kot svojega znanca in rojaka Savinječana radi podpirali, zagotavljam tudi, da si bodem prizadeval, vas z dobrim blagom in po prav nizki ceni postreči.

9 (1-1)

Ivan Golihleb.